

Mogens Madsens tale til netværket “Nej til statsassisteret selvmord” ved overrækkelsen af Kristeligt Dagblads pris

Taler

Mogens Madsen
Bestyrelsesformand, Kristeligt
Dagblad

Dato

2. december 2025

Sted

Nationalmuseet, Ny Vestergade
10, 1471 København K

1 Mette Frederiksen troede formentlig, at hun havde garanti for medvind, da hun på Folkemødet i 2023 gav sin regering en ny mærkesag. Fra sin bornholmske talerstol slog hun med en pludselig passion til lyd for at legalisere statsligt ordinerede drab på syge medborgere.

5

Statsministeren var uden tvivl inspireret af et borgerforslag om indførelse af aktiv dødshjælp. Det havde kort forinden opnået 50.000 underskrifter.

10 Under alle omstændigheder er det i dag tvivlsomt, om det gik, som Mette Frederiksen havde håbet.

For der skete noget uforudset. Hun stødte på en modkultur.

15 Ingen vidste rigtigt, at denne modkultur fandtes. En opposition, som indtil da havde været spredt og splittet, og som derfor var en stemme, som tilhængerne af legaliseret dødshjælp havde kunnet ignorere.

20 Der var tale om uorganiserede lommer her og der af anfægtede fagpersoner fra forskellige sektorer. De havde på tværs af alle forskelle dét til fælles, at de mente, at et civiliseret samfunds opgave må være at begrænse menneskelig lidelse. Ikke at fjerne de lidende mennesker.

De udgjorde den stemme, der hidtil ikke rigtig var blevet hørt. Dissidenter, om man vil, i forhold til den indtil da suverænt dominerende dødsdrift i debatten.

25

Netværket “Nej til statsassisteret selvmord” samlede dem til en kraftig og myndig røst, da netværket tog form i sommeren 2024 og højlydt trådte ud i

offentligheden og ind i debatten.

30

For ind i debatten trådte netværket. Med en opbakning, som selv en statsminister i længden gør klogt i ikke at ignorere. I netværket indgår i dag 130 mennesker. En overbevisende række af landets førende læger, psykologer, hospitalspræster, etikere, sygeplejersker, forskere og mange andre professionelle, 35 der har syge mennesker, folk med handicap samt døende tæt inde på livet.

Statsministerens medvind udeblev. Den hurtige legalisering af aktiv dødshjælp, som flere lande med ofte uforudsete og vidtgående følgevirkninger allerede har gennemført, er ikke sket i Danmark. I hvert fald ikke endnu.

40

Men i et forsøg på at give dødshjælp-dagsordenen et forstærket momentum nedsatte regeringen kort efter Folkemødet et udvalg.

Udvalget fik det let manipulerende navn "Udvalget for en mere værdig død".

45

Det er interessant, hvordan den påførte død, også kaldet drab, pludselig kan fremstilles som "mere værdig" end den død, der indtræffer, når tiden er inde.

Udvalgets rapport markerede et nyt skridt i den nedbrydning af begrebernes kendte betydning, som er en karakteristisk følgesvend for

50

legaliseringskampagnen. Således blev "selvhjælp" nu et nyt ord for selvmord, hvis det stod til udvalgets flertal.

Formanden for "Udvalget for en mere værdig død", sognepræst Kathrine Lilleør, mente endda, at "hjælp til selvhjælp" skulle fungere som et "tillæg" – altså et 55 tillæg til den praksis for at lindre patienters lidelser, som vort sundhedsvæsen hidtil har opereret med.

Undervejs mistede udvalget to medlemmer. De ville ikke lægge navn til på forhånd bestemte konklusioner og var utilfredse med, at udvalget fokuserede 60 ensidigt på modeller for aktiv dødshjælp i stedet for at skabe debat om en forbedret palliation.

Da det resterende udvalg i begyndelsen af indeværende år leverede den politisk ventede vare, tog det ikke lang tid, før den fik modspil fra netværket.

65

Det skete i form af en modrapport, der nøgternt redegjorde for, hvad der kan

forventes, hvis man indfører de modeller for aktiv dødshjælp, som
regeringsudvalget anbefalede. Netværket mobiliserede her sin enestående
70 adgang til viden om at have at gøre med døende og med patienter med
livstruende lidelser.

Det var konkret faglighed over for luftig tidsånd. En ny og bemærkelsesværdig
frontlinje blev ridset op i debatten.

75 Tilsvarende har netværket udsendt pressemeddelelser, lanceret en podcast – og
forykket tyngdepunktet i diskussionen om dødshjælp.

Alt sammen under netværkets slagord: Fordi døden aldrig må blive de raskes
80 svar på de syges problem.

* * * * *

Nu står vi her med den gruppe, der tog initiativet til at skabe Netværket.

85 Det er ikke nogen betingelse for at få Kristeligt Dagblads Pris, at man har
holdninger, der næsten en-til-en ville kunne genfindes på Kristeligt Dagblads
lederplads. Det er det slet ikke.

90 Men det er ikke desto mindre næsten det, vi her har at gøre med:

Et netværk, hvis bærende principper flugter med det kristne grundsyn, der er
avisens. Om livets ukrænkelighed og det enkelte menneskes uendelige værdi.
Også når dette menneske har mistet eller aldrig har haft en kvantificérbar,
95 samfundsmæssig nytteværdi.

Det er derfor det, der på nudansk kaldes en no-brainer, at netværket “Nej til
statsassisteret selvmord” er en værdig modtager af Kristeligt Dagblads Pris for
2025.

100 Netværket får prisen for at gå op imod den udbredte forestilling, som er hjulpet
på vej af regeringen, om, at aktiv dødshjælp eller assisteret selvmord er et rimeligt
eller etisk forsvarligt svar på syge, svækkede og handicappede medborgeres
behov.

105

Det er en glæde for os på avisen, at I ude på arbejdspladser og i civilsamfundet yder en indsats for denne sag, der ligger Kristeligt Dagblad som holdningsmedie stærkt på sinde.

110

Det er prisen også en anerkendelse af.

* * * * *

115 Jeg vil gerne have lov til at fremhæve ét medlem af initiativgruppen. Jeg tror, at de andre medlemmer af gruppen vil medgive, at det er helt fortjent.

En af de utrættelige enere, der i årtier udøvede modstand, når kravet om legaliseret dødshjælp igen og igen dukkede op, er initiativgruppens
120 alderspræsident, Ole Hartling. Tidligere overlæge og formand for Det Etske Råd i perioden 2003-2007.

I foråret udkom Ole Hartlings erindringer om et langt liv med etik og kritik på Kristeligt Dagblads Forlag. Titlen på erindringerne rummer det centrale ved Ole
125 Hartling som debattør. Titlen lyder "Stærk i sagen. Mild i måden".

At Danmark ikke allerede for længe har tilføjet lægegerningen den statsautoriserede adgang til at aflive patienter, skyldes insisterende enkeltpersoner som Ole Hartling. Det er folk som ham, Folketingets endnu
130 eksisterende flertal har støttet sig på, når det argumenterede for at fastholde sit nej til legaliseret dødshjælp.

Hartling argumenterer lavmælt. Eller mildt, som bogtitlen siger. Hans udogmatiske, endda nuancerede – og derfor måske desto stærkere – måde
135 fremgår af følgende citat fra et interview med ham i 2023 om netop dødshjælp:

"Sjældne og ekstreme enkeltsager er et dårligt grundlag for en generel lov, for den vil ramme for bredt og dermed ramme andre enkelttilfælde, hvor fortællingen er en anden. Jeg vil hellere leve i et samfund, hvor de få
140 medlidenhedsdrab, der finder sted, betragtes som undtagelsestilfælde, end jeg vil leve i et samfund, hvor vi institutionaliserer den type drab. Det sidste bygger på en nærmest naiv forestilling om, at vi har magt til at undgå og skal stoppe lidelsen i verden, ved at fjerne dem der lider."

Med disse visdomsord ønsker jeg på Kristeligt Dagblads vegne netværket “Nej til statsassisteret selvmord” hjerteligt tillykke med avisens pris for 2025.

* * * * *

150

Kilde

Manuskript tilsendt af taler og udgivet af Danske Taler med tilladelse fra taler

Kildetype

Digitalt manuskript

155

Tags

Prisuddelingstale

Relateret

Ole Johannes Hartlings tale ved modtagelsen af Kristeligt Dagblads pris
2. december 2025

160

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/mogens-madsens-tale-ved-overraekkelsen-af-kristeligt-dagblads-pris>

165

170

175

180